

MISJA I STRATEGIA WYDZIAŁU „ARTES LIBERALES” UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO

I. Wizja

Chcemy, by w 2020 Wydział „Artes Liberales” Uniwersytetu Warszawskiego:

– był wydziałem, w którym działalność naukowa, dydaktyczna, kształcenie kadry naukowej oraz ustawiczne doskonalenie nauczycieli akademickich będą poświadczały wartość i użyteczność idei i tradycji uniwersytetu jako wolnej i autonomicznej wspólnoty gotowej podejmować wyzwania nowoczesnego świata,

– stanowił centrum humanistycznych badań interdyscyplinarnych, pełniąc funkcję inicjatora i koordynatora międzywydziałowych, międzyuczelnianych, międzynarodowych i międzyśrodowiskowych programów kształcenia powiązanych z badaniami trans- i interdyscyplinarnymi,

– kształtował twórcze i krytyczne podejście do rzeczywistości w duchu podmiotowości, wolności, odpowiedzialności, dialogu, współpracy, samodoskonalenia, poszanowania i rozumienia roli tradycji w poznawaniu i zmienianiu współczesnego świata,

– był postrzegany jako środowisko, w którym badania naukowe w ścisłym powiązaniu z dydaktyką, kształceniem kadry naukowej i ciągłym doskonaleniem nauczycieli akademickich odznaczają się wiarygodną innowacyjnością, trans- i interdyscyplinarnością, tworząc prototypowe rozwiązania naukowe i dydaktyczne, użyteczne dla społeczności akademickiej Uniwersytetu Warszawskiego i innych uczelni w Polsce i za granicą,

– stał się centrum oddziaływania kulturowego i społecznego w skali krajowej i międzynarodowej.

II. Misja

Powołany 1 października 2012 r. decyzją Jego Magnificencji Rektora Wydział „Artes Liberales” jest jednostką podstawową Uniwersytetu Warszawskiego. Powstały z przekształcenia funkcjonującego od 23 stycznia 2008 r. – na mocy decyzji Senatu UW –Instytutu Badań Interdyscyplinarnych „Artes Liberales” (IBI AL UW) kontynuuje także tradycje Ośrodka Badań nad Tradycją Antyczna w Polsce i Europie Środkowowschodniej (OBTA UW), działającego od 1991 r. Środowisko Wydziału wywodzi się z inicjatyw i doświadczeń badawczych, dydaktycznych i organizacyjnych, tworzących wówczas międzywydziałowe indywidualne studia humanistyczne.

Wydział „Artes Liberales” jest częścią Uniwersytetu Warszawskiego i wypełnia podstawowe cele jego misji. Uczestniczy w tym cała wspólnota wydziałowa: nauczyciele akademicy, doktoranci, studenci, pracownicy administracji i obsługi oraz stale i ad hoc współpracujący z Wydziałem pracownicy innych instytucji.

1. Tradycja i wyzwania

Wydział „Artes Liberales” Uniwersytetu Warszawskiego skupia badaczy reprezentujących różne dyscypliny nauk humanistycznych i społecznych, których łączy przywiązanie do idei i tradycji uniwersytetu jako wolnej i autonomicznej wspólnoty, zakorzenionej w tradycji i otwartej na wyzwania współczesności, odpowiedzialnej i świadomej swojej roli w kształtowaniu autentycznego społeczeństwa wiedzy.

Spotkanie, dialog i współdziałanie przedstawicieli różnych dyscyplin nauki tworzy środowisko podejmujące innowacyjne, eksperymentalne, międzyobszarowe, inter- i transdyscyplinarne badania, przywracające pamięć o powinowactwach nauk humanistycznych, społecznych i przyrodniczych i otwarte na zagadnienia pozostające poza zakresem zainteresowań, a nawet możliwości badawczych tradycyjnych

dyscyplin. Z tych względów Wydział – kontynuując tradycje OBTA i IBI AL – aktywnie uczestniczy w realizacji idei indywidualnych studiów międzyobszarowych i współtworzy środowisko intelektualne wspierające działalność Kolegium MISH.

2. Nauczyciele i uczniowie

Prowadzone przez Wydział kierunki studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz studia doktoranckie w obszarach nauk humanistycznych i społecznych ściśle wiążą aktywność naukową i dydaktykę – zarówno poprzez właściwe wykorzystanie wysokich kompetencji naukowych nauczycieli akademickich realizujących poszczególne przedmioty, jak i zasadę włączania studentów i doktorantów do badań i przedsięwzięć naukowych. Wydział zapewnia bliski kontakt studenta z nauczycielem akademickim, kładąc nacisk na znaczenie konsultacji i indywidualizowanej opieki naukowej oraz wspierając i rozwijając podmiotowość, autonomię i odpowiedzialność studenta w procesie kształcenia, w którym szczególną rolę odgrywa świadome uczenie się i samodoskonalenie. Istotnym celem edukacji na Wydziale „Artes Liberales” jest kształtowanie twórczej i krytycznej postawy wobec zastanej rzeczywistości, kształtowanie samodzielności, a zarazem umiejętności dialogu i współpracy, trafnego odczytywania wyzwań nowoczesności, skutecznego wykorzystywania nowoczesnej technologii przetwarzania informacji i komunikowania się, a jednocześnie poszanowania i rozumienia roli tradycji w poznawaniu i przeobrażaniu współczesnego świata.

Cele te Wydział „Artes Liberales” realizuje także pełniąc funkcję inicjatora i koordynatora międzywydziałowych, międzyuczelnianych (Akademia „Artes Liberales”) i międzynarodowych programów kształcenia (Międzynarodowa Szkoła Humanistyczna Europy Wschodniej), innowacyjnych i eksperymentalnych, ściśle powiązanych z badaniami trans- i interdyscyplinarnymi. Poprzez programy te promuje interdyscyplinarność studiów traktowaną jako narzędzie lepszego poznawania i rozumienia złożoności dzisiejszego świata oraz drogę do rozwijania postaw kreatywnych i kulturotwórczych.

3. Tożsamość i współpraca

Wydział dąży do tworzenia prototypowych rozwiązań naukowych i dydaktycznych, użytecznych dla społeczności akademickiej Uniwersytetu Warszawskiego i innych uczelni w kraju i za granicą, podejmując współpracę międzynarodową z czołowymi ośrodkami naukowymi i fundacjami Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych, m.in. w zakresie rozwoju szkolnictwa wyższego i promocji nowoczesnej humanistyki i nauk społecznych. W tym celu tworzy innowacyjne struktury organizujące działalność akademicką – pracownie, laboratoria, komisje oraz jednostki stałe, otwierające perspektywę łączenia tradycji z wyzwaniami przyszłości – takie jak Kolegium *Artes Liberales*, Ośrodek Badań nad Tradycją Antyczną i Laboratorium Interdyscyplinarnych Badań „Artes Liberales”.

Wydział zabiega w szczególności o rozwój kształcenia w duchu *liberal education* poprzez upowszechnianie wypracowanych przez siebie form naukowej i dydaktycznej pracy zespołowej w innych ośrodkach w Polsce, a także w Rosji i na Ukrainie. Współdziałanie to obejmuje także doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich Wydziału oraz pozwala wzbogacać tradycje akademickie Uniwersytetu Warszawskiego o inspiracje płynące z doświadczeń akademickich innych krajów.

Wydział współpracuje z innymi wydziałami Uniwersytetu Warszawskiego w przekonaniu, że interdyscyplinarność może być budowana tylko z pomocą dobrze rozwijających się poszczególnych dyscyplin badawczych i dydaktycznych, i oferuje środowisku Uniwersytetu integracyjne doświadczenie w obrębie szeroko rozumianej humanistyki i nauk ścisło-przyrodniczych.

4. Doświadczenie i perspektywy

Wydział prowadzi politykę kadrową umożliwiającą budowanie silnego naukowo i dydaktycznie środowiska interdyscyplinarnego, otwartego na młodych zdolnych badaczy i nauczycieli akademickich, ale także wykorzystującego doświadczenie uczonych o znaczącym dorobku i czerpiącego korzyści z dialogu i współpracy obu tych grup. Uznając za istotną wartość umiędzynarodowienie studiów i zespołów badawczych Wydział inicjuje nowe unikalne programy doktoranckie (International PhD Program) oraz zamierza stworzyć międzynarodowy zespół badawczy w ramach projektów realizowanych przez osoby ze stopniem naukowym doktora rozpoczynające karierę naukową (postdoc). Ambicją Wydziału jest też jak najszersze umożliwianie udziału w jego pracy osób pragnących realizować stypendia podoktorskie w środowisku odmiennym od tego,

w którym się uformowały, i wpływanie w ten sposób na zwiększanie mobilności wysoko wykwalifikowanej kadry w polskich uczelniach.

III. Cele strategiczne (do roku 2016)

1. Utrzymanie najwyższej kategorii naukowej w rankingu jednostek ocenianych przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

2. Zwiększenie liczby realizowanych na Wydziale „Artes Liberales” grantów badawczych krajowych i zagranicznych.

3. Rozszerzenie zakresu realizowanych na Wydziale „Artes Liberales” projektów o innym charakterze (np. dydaktycznym, kształcenia kadry naukowej).

4. Utrzymanie uprawnień do nadawania stopnia:

- doktora nauk humanistycznych w zakresie kulturoznawstwa,
- doktora nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa,
- doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa.

5. Zdobywanie uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie kulturoznawstwa.

6. Utworzenie zespołu badawczego w ramach projektów realizowanych przez osoby ze stopniem naukowym doktora rozpoczynające karierę naukową (postdoc).

7. Rozwój studiów trzeciego stopnia (doktoranckich):

- zwiększenie liczby doktorantów do 100,
- utrzymanie udziału procentowego doktorantów zagranicznych w ogólnej liczbie doktorantów Wydziału,
- poszerzenie oferty tematycznej studiów doktoranckich,
- dalszy rozwój interdyscyplinarnych i transdyscyplinarnych studiów doktoranckich o zasięgu międzynarodowym poprzez stworzenie co najmniej jednego zespołu o takim charakterze.

8. Rozwój studiów drugiego stopnia:

- otwarcie studiów drugiego stopnia na kierunku filologia nowogrecka,
- otwarcie kierunku studiów cywilizacja chrześcijańska Śródziemnomorza (studia drugiego stopnia),
- przygotowanie do otwarcia kierunku studiów kultura czynna (studia drugiego stopnia) we współpracy z innymi wydziałami UW oraz innymi uczelniami,
- zwiększenie liczby studentów studiów drugiego stopnia na kierunku kulturoznawstwo-cywilizacja śródziemnomorska,
 - reforma programu studiów drugiego stopnia na kierunku kulturoznawstwo-cywilizacja śródziemnomorska,
 - zwiększenie liczby studentów studiów drugiego stopnia na kierunku artes liberales,
 - reforma programu studiów drugiego stopnia na kierunku artes liberales (realizowanego we współpracy z innymi wydziałami UW).

9. Doskonalenie studiów pierwszego stopnia:

- reforma programu studiów pierwszego stopnia na kierunku artes liberales (realizowanego we współpracy z innymi wydziałami UW),

- reforma programu studiów pierwszego stopnia na kierunku filologia nowogrecka,

– reforma programu studiów pierwszego stopnia na kierunku kulturoznawstwo-cywilizacja śródziemnomorska.

10. Opracowanie i realizacja w Kolegium „Artes Liberales”:

- programu doskonalenia nauczycieli akademickich w zakresie tutorialu,
- programu doskonalenia nauczycieli akademickich w zakresie doradztwa dla studentów (*academic advising*),
- programu doskonalenia nauczycieli akademickich w zakresie dydaktyki interdyscyplinarnej i międzyobszarowej.

11. Podejmowanie działań na rzecz rozbudowy sieci współpracy z czołowymi uczelniami w Polsce w zakresie innowacyjnych rozwiązań dydaktycznych i naukowych.

12. Utrzymanie współpracy międzynarodowej na dotychczasowym bardzo wysokim poziomie (z badaczami, uczelniami, instytucjami z krajów Unii Europejskiej, Meksyku, Rosji, Stanów Zjednoczonych, Ukrainy).

13. Rozwinięcie współpracy z badaczami, uczelniami, instytucjami z innych krajów spoza Unii Europejskiej.

14. Zachowanie równowagi budżetowej (przychodów i wydatków) Wydziału.

IV. Koncepcja kształcenia

Wydział „Artes Liberales” kieruje się zasadą ścisłego wiązania aktywności naukowej i dydaktyki, wykorzystując potencjał środowiska stworzonego w wyniku spotkania, dialogu i współdziałania przedstawicieli różnych dyscyplin nauki obszaru nauk humanistycznych i społecznych. Wydział kontynuuje i rozwija tradycje naukowe Ośrodka Badań nad Tradycją Antyczną w Polsce i Europie Środkowowschodniej (OBTA UW) oraz Instytutu Badań Interdyscyplinarnych „Artes Liberales” (IBI AL UW), skupiając się na szeroko pojętej kulturze Śródziemnomorza, jej przemianach i oddziaływaniu od starożytności aż po czasy współczesne oraz promując innowacyjne, eksperymentalne, międzyobszarowe, inter- i transdyscyplinarne badania, które przywracają pamięć o powinowactwach nauk humanistycznych, społecznych i przyrodniczych i otwierają się na zagadnienia pozostające poza wąsko rozumianym zakresem zainteresowań, a nawet możliwości badawczych tradycyjnych dyscyplin.

Tak określona aktywność naukowa łączy się nierozzerwalnie z inicjatywami dydaktycznymi Wydziału, który prowadzi, doskonali i będzie rozwijał stacjonarne studia:

- filologia nowogrecka, pierwszego stopnia (planowane otwarcie studiów drugiego stopnia),
- kulturoznawstwo-cywilizacja śródziemnomorska, pierwszego i drugiego stopnia,
- *artes liberales*, pierwszego i drugiego stopnia,
- doktoranckie (Środowiskowe Transdyscyplinarne Studia Doktoranckie prowadzone wspólnie z Wydziałem Historycznym, Studia Doktoranckie Wydziału „Artes Liberales”, Międzynarodowy Projekt Doktorancki *The Traditions of Mediterranean Humanism and the Challenges of Our Times. The Frontiers of Humanity*).

Jednocześnie Wydział „Artes Liberales” będzie wykorzystywał doświadczenia w organizacji i prowadzeniu międzywydziałowych indywidualnych studiów humanistycznych, uczestnicząc w realizacji międzyobszarowych indywidualnych studiów humanistycznych i społecznych na Uniwersytecie Warszawskim. Podejmie także we współdziałaniu z innymi jednostkami Uniwersytetu Warszawskiego prace zmierzające do opracowania i otwarcia programu kształcenia na kierunku studiów kultura czynna (studia drugiego stopnia).

W prowadzonych przez Wydział studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia ścisła więź aktywności naukowej i dydaktyki przejawia się zarówno poprzez właściwe wykorzystanie wysokich kompetencji naukowych nauczycieli akademickich realizujących poszczególne przedmioty, jak i zasadę włączania

studentów i doktorantów do badań i przedsięwzięć naukowych. Wydział zapewnia bliski kontakt studenta z nauczycielem akademickim, kładąc nacisk na znaczenie konsultacji i zindywidualizowanej opieki naukowej oraz wspierając i rozwijając podmiotowość, autonomię i odpowiedzialność studenta w procesie kształcenia, w którym szczególną rolę odgrywa świadome uczenie się i samodoskonalenie. Istotnym celem edukacji na Wydziale „Artes Liberales” jest kształtowanie twórczej i krytycznej postawy wobec rzeczywistości, kształtowanie podmiotowości i samodzielności, a zarazem umiejętności dialogu i współpracy, trafnego odczytywania wyzwań nowoczesności, skutecznego wykorzystywania nowoczesnej technologii przetwarzania informacji i komunikowania się, a jednocześnie poszanowania i rozumienia roli tradycji w poznawaniu i przeobrażaniu współczesnego świata. Ważną rolę odgrywa podnoszenie jakości kształcenia i doskonalenie dydaktyki Wydziału w otwartym dialogu i współdziałaniu z Samorządem Studentów oraz Samorządem Doktorantów.

Wydział „Artes Liberales” dąży do tworzenia prototypowych rozwiązań dydaktycznych, użytecznych dla społeczności akademickiej Uniwersytetu Warszawskiego i innych uczelni w kraju i za granicą, podejmując współpracę międzynarodową z czołowymi ośrodkami naukowymi i fundacjami Unii Europejskiej, Stanów Zjednoczonych i innych krajów, m.in. w zakresie rozwoju szkolnictwa wyższego i promocji innowacyjnych form kształcenia trans- i interdyscyplinarnego w Polsce, Rosji i na Ukrainie. Wydział inicjuje i koordynuje międzywydziałowe, międzyuczelniane (Akademia „Artes Liberales”) i międzynarodowe programy kształcenia (Międzynarodowa Szkoła Humanistyczna Europy Wschodniej), innowacyjne i eksperymentalne, ściśle powiązane z badaniami trans- i interdyscyplinarnymi. Poprzez programy te promuje interdyscyplinarność studiów traktowaną jako narzędzie lepszego poznawania i rozumienia złożoności dzisiejszego świata oraz drogę do rozwijania postaw kreatywnych i kulturotwórczych.

Jednocześnie wymianę doświadczeń, dialog i współpracę na płaszczyźnie międzywydziałowej, międzyuczelnianej i międzynarodowej Wydział „Artes Liberales” uznaje za ważny czynnik zarówno kształcenia studentów i doktorantów, jak i ustawicznego doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich Wydziału. Przywiązując szczególną wagę do zindywidualizowanych, podmiotowych form nowoczesnej dydaktyki trans-, interdyscyplinarnej i międzyobszarowej Wydział podejmuje opracowanie i wdrożenie programów doskonalenia nauczycieli akademickich (z udziałem studentów i doktorantów) w zakresie tutorialu, doradztwa dla studentów (*academic advising*) oraz w zakresie dydaktyki interdyscyplinarnej i międzyobszarowej.